

سرشناسه	: سپهری، یحیی، ۱۳۶۹-
عنوان و نام پدیدآور	: تاریخ آموزش طراحی معماری در دانشگاه شهید بهشتی دوره تکوین یحیی سپهری.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، روزنه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ ص.: مصور، نمونه.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۳۳۴-۷۰۹-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۰۳-۱۱۴.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: دانشگاه شهید بهشتی. دانشکده معماری و شهرسازی -- تاریخ
موضوع	: معماری -- ایران -- طراحی -- تاریخ
موضوع	: Architectural design -- Iran -- History
شناسه افزوده	: قیومی بیدهندی، مهرداد، ۱۳۳۸-، مقدمه نویس
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ س۲ ۴۰۶/۴۶۶ LGR
رده بندی دیویی	: ۳۷۸/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۸۰۸۱۶۷

تاریخ آموزش طراحی معماری در دانشگاه شهید بهشتی

یحیی سپهری

چاپ اول: ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

چاپ و صحافی: شادرنگ

ناشر: دانشگاه شهید بهشتی، روزنه

آدرس: خیابان میرزای شیرازی، نرسیده به تقاطع مطهری، پلاک ۲۰۲، طبقه ۳، انتشارات روزنه

تلفن: ۸۸۸۵۳۶۳۱ - ۸۸۸۵۳۷۳۰ نمابر: ۸۶۰۳۴۳۵۹

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۳۴-۷۰۹-۳ ISBN: 978-964-334-709-3

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست

۹	تقریظ.....
۱۳	پیش گفتار.....
۱۷	فصل ۱. منابع تحقیق.....
۱۷	منابع شفاهی.....
۱۹	منابع نوشتاری و تصویری.....
۲۳	فصل ۲. دانشگاه ملی و دانشکده معماری.....
۲۳	دانشگاه ملی ایران.....
۲۴	علی شیخ الاسلام.....
۲۵	هدف از تأسیس دانشگاه ملی.....
۳۱	برنامه آموزشی دانشگاه ملی.....
۳۴	استادان دانشگاه ملی.....
۳۵	پذیرش دانشجو.....
۳۷	مکان دانشگاه.....
۳۹	دانشکده معماری.....
۴۰	درس معماری.....
۴۳	پروژه کنستروکسیون.....
۴۴	پروژه دیپلم.....
۴۴	دروس دیگر.....
۵۱	فصل ۳. آموزش طراحی معماری.....
۵۱	۳-۱. آموزش طراحی معماری در آغاز.....
۵۲	مدرسه بوزار پاریس.....
۵۴	دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران.....
۵۷	دانشکده معماری دانشگاه رم.....

۵۸	دانشگاه ملی و دانشکده هنرهای زیبا
۶۱	دانشگاه ملی و دانشکده معماری دانشگاه رم
۶۱	شیوه دانشگاه ملی
۶۳	۲-۳. تغییر در آموزش طراحی معماری
۶۳	کیفیت تغییر
۶۸	استادان تغییر
۷۵	اندیشه تغییر
۷۷	شیوه جدید
۷۸	دانشگاه ملی، دانشگاه تغییر
۷۹	۳-۳. نسبی دروس دیگر و درس معماری
۸۴	۴-۳. ابزار، ا، ماد و منابع طراحی معماری
۹۴	۵-۳. ردگ در آتلیه معماری
۹۸	مؤخره
۱۰۱	فهرست منابع
۱۱۳	پیوست
۱۱۵	۱. نمونه مصاحبه‌ها
۱۶۹	۲. نمونه اسناد مکتوب
۱۷۵	۳. نمونه اسناد تصویری
۱۸۳	نمایه

پیش‌گفتار

آموزش دانشگاهی معماری در ایران تاریخی هفتاد و چند ساله دارد اما تا به این تاریخ به صورت منسجم و مدون درسی نشده است. بخش عمده این تاریخ با نام سه مدرسه نخست معماری در ایران — دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران، دانشکده معماری دانشگاه ملی ایران، و بخش معماری دانشکده علم و صنعت ایران — قرین است. بیشتر چهره جدید شهرها، ایران از دهه ۱۳۲۰ به بعد محصول کار معمارانی است که در این دانشکده‌ها معماری آموختند. پیداست که در شناخت وضع کنونی معماری ایران و خاستگاه و مسیر تحول آن نمی‌توان از آموزش مدرن معماری در ایران، محتوای این آموزش، و مؤسسه‌های متولی این آموزش غفلت کرد. علاوه بر این، آگاهی برنامه‌ریزان از سابقه آموزش معماری در ایران زمینه بهبود برنامه‌ریزی و مدیریت و تعلیم و تحقیق دانشگاهی در این رشته را فراهم خواهد کرد.

در این کتاب به تاریخ دانشکده معماری دانشگاه شهید بهشتی از منظر درس طراحی معماری در مرحله تکوین این دانشکده می‌پردازیم. چراکه دانشکده معماری دانشگاه شهید بهشتی دومین مدرسه جدید معماری در ایران است و در کنار دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران، اهمیت بسیاری در تاریخ آموزش معماری در ایران دارد. بررسی تاریخ آموزش معماری در این دانشکده مراحل و جنبه‌ها و حوزه‌های گوناگونی دارد و محدوده وسیعی را در بر می‌گیرد. از میان این جنبه‌ها و حوزه‌ها، درس طراحی معماری را انتخاب

کردیم. زیرا با شناختن درس اصلی در آموزش معماری، یعنی طراحی معماری، می‌توان تا حد زیادی به آموزش معماری در هر دانشکده معماری پی برد. همچنین نخستین مرحله در تاریخ هر مدرسه معماری مرحله تکوین آن است. پیش از این، به تاریخ دانشکده معماری دانشگاه شهید بهشتی پرداخته نشده بود و دانشکده معماری و دانشگاه و استادان و دانشجویان به مستندسازی آموزش در دانشکده اهتمام نکرده بودند. از این رو، منابع و اطلاعات لازم آماده نبود. این منابع روزبه‌روز در حال زوال بود و حفظ و گردآوری آن لازم. بنا بر این، نخست، منابع شفاهی و اسناد نوشتاری و تصویری را جستجو، تهیه و تدوین کردیم. فصل اول کتاب به معرفی منابع اختصاص یافته است. همچنین متتبعی از مصاحبه‌ها و رونوشت اسناد در دست کتاب آورده شده است.

در جل دوم کتاب طرز تکوین دانشگاه ملی ایران، آرمان‌ها و اسباب ذهنی و علمی تأسیس و مؤسسان آن را شرح می‌دهیم. سپس به تأسیس دانشکده معماری در نسبت با تأسیس دانشگاه می‌پردازیم. بررسی آموزش طراحی معماری در آماز تأسیس دانشکده و نسبت آن با آشخورها و خاستگاه‌های آن، تغییر شیوه آموزش در نخستین سال‌ها، ابزارها و مواد و منابع طراحی معماری در این دانشکده، زندگی در آتلیه معماری، و نسبت این درس با دروس دیگر فصول دیگر این کتاب است. هدف این کتاب عرضه روایتی منسجم از آموزش طراحی معماری در دوره یادشده است و به تحلیل و تفسیر این روایت و اجزای آن نیز راه می‌پرداخت.

نوشتار حاضر مبتنی بر پژوهشی دانشگاهی است و نگارنده لازم می‌داند تا از حمایت و راهنمایی استادان خود قدردانی کند. بیش از همه از استاد بزرگوارم دکتر مهرداد قیومی بیدهندی سپاسگزارم که آغاز این راه مرهون راهنمایی‌ها و حمایت‌های ایشان است. سپس از تمام استادان، دانش‌آموختگان و کارکنان دانشکده معماری دانشگاه شهید بهشتی که در جمع‌آوری اسناد و مصاحبه‌ها یاری‌ام کردند، خصوصاً مهندس ناصر شهسواری و آقای عباس امینی، تشکر و قدردانی می‌کنم. در پایان امیدوارم توفیق بیابم مراحل بعدی این پژوهش را به انجام برسانم.